

**Protokols Nr. 12**

- 1. Ar Covid-19 saistītās ES iniciatīvas un vadlīnijas**
- 2. Padomes novembrī**
- 3. EK politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem**
- 4. Dažādi**

**Sēdi vada:** A. Kurme, Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās.

**Sēdes locekļi:**

M. Klismets, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija  
E. Stanga, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija  
L. Stauvere, Ekonomikas ministrija  
M. Rone, Ekonomikas ministrija  
E. Šimiņa-Neverovska, Satiksmes ministrija  
E. Nagle, Satiksmes ministrija  
D. Giluce, Aizsardzības ministrija  
L. Okdaldere, Kultūras ministrija  
I. Tāre, Labklājības ministrija  
A. Esenbergas, Finanšu ministrija  
K. Krauze-Tola, Finanšu ministrija  
I. Irbe, Finanšu ministrija  
A. Valaine-Elsone, Iekšlietu ministrija  
B. Jurkevica, Izglītības un zinātnes ministrija  
K. Pommere, Tieslietu ministrija  
L. Jenča, Tieslietu ministrija  
I. Baļčūne, Zemkopības ministrija  
L. Timša, Veselības ministrija  
I. Allika, Latvijas Banka

**Klātesošie:**

Ārlietu ministrija: M. Klīve, A. Stīpniece-Pundore, A. Čākure, R. Brusbārdis, A. Gaņģe, A. Mende.

Citas institūcijas: I. Dēze, Saeimas Eiropas lietu komisija; I. Stepiņa, Latvijas Darba devēju konfederācija; M. M. Lūse, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome; N. Preisa, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība.

**1. Ar Covid-19 saistītās ES iniciatīvas un vadlīnijas****1.1. Eiropas Komisijas 2. decembra paziņojums par pasargāšanos no Covid -19 ziemā**  
Ziņo: VM/ L. Timša

2. decembrī EK publicēja Rekomendāciju “Par pasargāšanos no Covid-19 ziemā” (“*Staying safe from Covid-19 during winter*”). EK ierosina dalībvalstīm nesākt strauju ierobežojumu samazināšanu, epidemioloģiskās situācijas uzlabošanās gadījumā. EK aicina turpināt ievērot distancēšanos un sociālo kontaktu ierobežošanu, nodrošināt pietiekamu testēšanas un veselības sistēmas kapacitāti, veicināt sadarbību cīņai pret dezinformāciju attiecībā uz vakcīnām, kā arī sniedz ieteikumus drošai ceļošanai Eiropas Savienībā. Tāpat tiek aicināts uzrunāt “pandēmijas noguruma” problēmu, skaidrojot iedzīvotājiem pieņemtos ierobežojošos mērus, to ieviešanas iemeslus un iespējamo atcelšanu. Jānodrošina arī mentālās veselības atbalsta pakalpojumu

pieejamība. Komisija pauž gatavību sniegt atbalstu dalībvalstīm vakcīnu izplatīšanā, piemēram, medicīniskā ekipējuma trūkuma gadījumā. Latvijā šobrīd saslimstība pieaug, tāpēc pašlaik nav plānots ierobežojumus samazināt, tiks lemts par ierobežojumu pastiprināšanu. Latvijā saskaņā ar EK rekomendācijām jau tiek ievēroti vairāki pasākumi (kontakta izsekošana, distancēšanās, pulcēšanās ierobežojumi, sejas aizsargmasku valkāšana). Latvijā netiek plānots samazināt pašizolēšanās laiku no 10 uz 7 dienām. Atšķirīgs viedoklis attiecībā uz ātro antigēnu testu (*Rapid Antigen Tests – RAT*) izmantošanu ceļotājiem (LV šobrīd neveic RAT testu ceļotājiem – pašizolācija ir labākā pieeja).

## 2. Vakcīnu sertifikāti

Ziņo: VM/ L. Timša

Izsakās: EM/ L. Stauvere, AiM/ D. Giluce, LBAS/ N. Preisa, ĀM/ M. Klīve

Šobrīd dažādos formātos notiek diskusija par informācijas apmaiņas iespējām starp dalībvalstīm saistībā ar nacionālo vakcinēšanās programmu ieviešanas monitorēšanu. Joprojām aktuāls jautājums par Covid-19 vakcīnas iekļaušanu Starptautiskajos veselības aizsardzības noteikumos. Šobrīd notiek diskusija par dažādiem tehniskiem risinājumiem informācijas apmaiņai par ceļotājiem. No ekspertu puses bažas, ka tai nevajadzētu būt pilnīgi jaunai pieejai, lai neradītu mediķiem papildu administratīvo slogu.

EM uzrunā jautājumu par potenciāliem kiberdraudiem Eiropas aģentūrām, vai tas varētu palēnināt vakcīnu izplatīšanas vai atzīšanas procesu Eiropā?

AiM informē par CERT kompetenci šajā jautājumā. Liela apdraudējuma gadījumā CERT izziņotu informāciju publiski. Otrs aspekts – kiberuzbrukumi ekonomiskās spiegošanas nolūkos. Ja nepieciešams, varam uzrunāt CERT kolēģus informēt par šo jautājumu plašāk.

LBAS izsakās, ka šobrīd par vakcīnu drošību daudz konfliktējošas informācijas un plaša dezinformācija. Lūdz VM komentēt ministrijas viedokli par vakcīnu drošību, jo biedru vidū skepse par vakcinēšanos ir liela. Svarīgi, lai būtu korekta komunikācija. VM atbild, ka EMA (Eiropas Medicīnas aģentūra) rūpīgi izvērtē visus pietiekumus: sagaidāms, ka Latvijā ārstniecības personāla vakcinēšanu varēs uzsākt decembra beigās – janvāra sākumā. Vakcīnas tiek pārbaudītas pēc tādiem pašiem kritērijiem, kā jebkuras zāles, tāpēc nav ne mazākā iemesla apšaubīt tās drošību. Zāļu valsts aģentūra preses konferencē izplatījusi detalizētu materiālu par vakcīnu apstiprināšanu. VM sola izplatīt saiti papildus informācijai.

ĀM vērš uzmanību, ka EK mājaslapā kā arī EK pārstāvniecības Latvijā *Facebook* kontā pieejami informatīvie materiāli par vakcīnām pret Covid-19

Nolemj: Pieņemt zināšanai VM sniegto informāciju.

## 3. Padomes decembrī

### 3.1. 01.12. Vispārējo lietu padome - neformālā un 08.12. Vispārējo lietu padome

Ziņo: A. Stīpniece-Pundore

1. decembrī notika Vispārējo lietu padomes neformālā sanāksme videokonferences formātā, kurā galvenās divas tēmas: Konference par Eiropas nākotni (CoFE) un Covid-19 koordinācija. DV atbalsta savlaicīgu CoFE uzsākšanu, kā arī liels atbalsts plašas sabiedrības, īpaši jauniešu iesaistīšanai. Diskusijā par ES koordināciju Covid-19 pandēmijas ierobežošanā kopumā tika secināts, ka ir nepieciešams mācīties no pavasarī pieļautajām kļūdām – valstu vienpersoniskiem lēmumiem brīvas personu kustības ierobežošanā, kā arī sākotnējā koordinācijas trūkuma. Kopīgs secinājums, ka šobrīd koordinācija ir uzlabojusies.

Tika izskatīts 7. decembrī publicētais projekts 10.-11. decembra Eiropadomes (EURO) secinājumiem. Diskusija par ES – AK nākotnes attiecībām – joprojām nav izdevies rast

kompromisu jautājumos par zivsaimniecību, vienlīdzīgu konkurenci (*Level Playing Field*) un nākotnes attiecību līguma pārvaldību. Šobrīd gatavošanās 3 scenārijiem: 1) panākam vienošanos līdz 1. janvārim, 2) vienošanos nepanākam, bet varam panākt pašā janvāra sākumā (ar mazu bez vienošanās periodu), 3) vienošanās netiek panākta. EK iepazīstināja DV ar 3. decembrī publicēto Eiropas Demokrātijas rīcības plānu. Galvenie rīcības plānā izceltie aspekti 1) brīvas un godīgas vēlēšanas; 2) mediju brīvība un plurālisms; 3) cīņa pret dezinformāciju. Tuvākajos mēnešos plānu izskatīs Padomē. Diskusijas paredzētas PT PRES laikā.

### **3.2. 19.11. un 07.12. Ārlietu padome**

Ziņo: ĀM/ A. Mende

19. novembra Ārlietu padomes neformālā sanāksmes ievaddaļā tika pārrunāti ASV vēlēšanu rezultāti, situācijas attīstība Baltkrievijā, Kalnu Karabahā, austrumu Vidusjūrā u.c. krīžu reģionos. Ministri diskutēja par ES atbalstu multilaterālisma stiprināšanai, kā arī apmainījās ar viedokļiem ar Palestīnas ārlietu ministru par Tuvo Austrumu miera procesu un ES – Palestīnas attiecībām. Attiecībā uz situāciju Baltkrievijā, ministri politiski vienojās, ka ir jāturpina darbs pie ES sankciju saraksta paplašināšanas (t.s. trešās sankciju kārtas). Par konkrētiem sadarbības priekšlikumiem ar ASV ministri plašāk diskutēs decembra Ārlietu padomē.

7. decembra Ārlietu padomes darba kārtībā tika iekļauti jautājumi par: Transatlantiskajām attiecībām (DV uzsvēra transatlantiskās sadarbības nozīmi un ES un NATO sadarbību) un Stratēģisko autonomiju. Ministri pārrunāja situāciju Gruzijā pēc parlamenta vēlēšanām, kā arī ES nostāju attiecībā uz Venecuēlā 6. decembrī notikušajām parlamenta vēlēšanām. Baltkrievijas notikumu kontekstā tika apliecināta dalībvalstu vēlme pabeigt trešo sankciju kārtu decembra otrajā pusē. Gatavojoties Eiropadomei, ministri pārrunāja arī situāciju austrumu Vidusjūrā un ES attiecības ar Turciju. Neformālajā diskusijā par Stratēģisko autonomiju (SA) lielākā uzmanība tika pievērsta izpratnei par SA jēdzienu, un to, kādā veidā un kādās jomās ar SA varētu stiprināt ES izturētspēju un spēju aizsargāt savas intereses. Dalībvalstu viedokļi dalījās, vai par SA būtu jārunā drošības un aizsardzības kontekstā, vai jāfokusējas uz citām jomām (piem. ekonomikas, finanšu, tirdzniecības u.c.), kā arī, vai pašreizējā komunikācija par SA negatīvi neietekmē attiecības ar partneriem (sevišķi transatlantisko attiecību kontekstā). Šī bija pirmā diskusija par SA, kuru HRVP Borels ir iecerējis turpināt nākamajā gadā.

### **3.3. 01.12. Kultūras ministru videokonference**

Ziņo: KM/ L. Okdaldere

1. decembrī notika neformālā ES kultūras un audiovizuālo lietu ministru videokonference par kultūras un mediju sektora atgūšanos no Covid-19 pandēmijas. Piedalījās 4 komisāri. Visas dalībvalstis atzinīgi novērtēja programmas “Radošā Eiropa” palielināto budžetu par 600 milj., kas dos stimulu kultūras nozarei atgūties pēc krīzes. Visas, izņemot Slovēniju, atzina, ka sevišķa uzmanība pievēršama kultūras un radošo nozaru profesionāļu mobilitātei, paredzot īpašu izņēmumu attiecībā uz viņu ceļošanas iespējām. Slovēnija iebilda, norādot, ka valsts epidemioloģiskā situācija pašreiz neļauj atcelt nekādus mobilitātes ierobežojumus.

Tika atbalstīts DE PRES priekšlikums par vienota informatīvā portāla izveidi, lai nodrošinātu kultūras un radošā sektora pārstāvju piekļuvi informācijai par pieejamajām ES atbalsta līmeņa programmām un fondiem. Kontekstā ar darbu pie zaļā kursa un ieguldījumiem kultūras infrastruktūrā, Komisija aicināja atjaunot debates par *New European Bauhaus*, kas, apvienojot zinātni, tehnoloģijas un kultūru, turpmāk kā stūrakmens stiprinātu zaļo kursu un daudzveidīgu kultūru. Austrija izteica atbalstu šai idejai. Daudzas dalībvalstis uzsvēra nepieciešamību veicināt digitālo pāreju. Savukārt, komisāri norādīja uz nepieciešamību savlaicīgi ieviest Autortiesību un Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas. Portugāles prezidentūra

iepazīstināja ar savu programmu un prioritātēm, kuras galvenais mērķis būs atgūties no Covid-19 pandēmijas izraisītās krīzes.

### **3.4. 02.12. Tieslietu un iekšlietu ministru padomes videokonference**

Ziņo: TM/ K. Pommere

Neformālā tieslietu ministru videokonferencē diskutēti divi jautājumi: 1) tiesiskuma aspekti terorisma apkarošanā, 2) tiesiskums (RoL). Kā jau bija gaidāms, PL un HU bija noraidošas EK sagatavotajam tiesiskuma ziņojumam. Vairākums DV atbalsta, ka šīs debates jāturpina. Tiesnešu neatkarība ir viens no jautājumiem, uz kuru jākoncentrē uzmanība arī turpmāk. Izvirzīts jautājums par lielāku tiesnešu iesaisti diskusiju veidā, par to kā labāk apmainīties ar pieredzi izmantojot esošos formātus, vai nepieciešamības gadījumā apsvērt jauna formāta izveidi. Skatīts Progresā ziņojums par Eiropas prokuratūras izveidi. Eiropas prokurore cer, ka prokuratūra darbu uzsāks nākamā gada 1. martā.

### **3.5. 10.-11.12. Eiropadome**

Ziņo: ĀM/ A. Kurme

Eiropadomē panāktā vienošanās attiecībā uz ES Daudz gadu budžetu, *NextGen* un tiesiskuma regulu. DE PRES panākusi kompromisa risinājumu, kas paredz skaidrojumus, ko nozīmē Eiropadomes secinājumi. PL un HU piekrita risinājumam. Secinājumi tika pieņemti. Tiesiskums budžetā nozīmē to, ka EK var vērsties Padomē, ja tiesiskuma pārkāpumi ES dalībvalstī ietekmē Eiropas budžeta izmantošanu. Ja dalībvalsts lēmumi ietekmē vai apdraud ES budžeta izmantošanu, EK ar pierādījumiem var vērsties pie Padomes, Padome balso ar kvalificēto balsu vairākumu un var apturēt finansējumu. Galīgo lēmumu pieņem Eiropas Savienības tiesa.

Garu diskusiju rezultātā tika panākta vienošanās līdz 2030. gadam panākt vismaz 55% emisiju samazinājumu. Ārējo attiecību blokā garākās diskusijas bija par turpmāko politiku ar Turciju. Eiropadome aicināja pieņemt papildus ierobežojošos pasākumus pret Turciju, saglabājot pozitīvās darba kārtības iespēju, ja Turcija jautājumus sāks risināt dialoga ceļā, ievērojot starptautiskās tiesības. Vienprātīgi tika atbalstīta ekonomisko sankciju pret Krieviju pagarināšana. Ar skatu uz jauno ASV administrāciju, Eiropadome uzsvēra ciešu transatlantisko saišu nozīmi. Līderi īsi pieskārs jautājumam par ES attiecībām ar Dienvidu kaimiņiem, aktuālo situāciju sarunās ar Apvienoto Karalisti un uzsvēra nepieciešamību pēc ciešākas sadarbības drošības politikā, ņemot vērā nesenos teroraktus Eiropā.

Covid-19 diskusijā galvenais uzsvars tika likts uz vakcīnām – to vienlaicīga pieejamība visām dalībvalstīm, kā arī nepieciešamība sagatavot loģistikas risinājumus. Papildus svarīga komunikācija, lai cīnītos ar dezinformāciju.

Ziņojumu par citām sanāksmēm nav.

Nolemj: Pieņemt zināšanai ĀM, KM un TM sniegto informāciju.

## **4. EK politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem**

### **4.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (44.- 46. nedēļas)**

Ziņo: ĀM/ M. Klīve

Izsakās: SM/ E. Šimiņa-Neverovska, ZM/ I. Baļčūne, EM/ L. Stauvere, ĀM/ R. Brusbārdis

ĀM informē, ka COM tabulu 46. nedēļā nav noteikta atbildība Komisijas LGBTIQ Stratēģijai 2020.-2025. gadam – paziņojums COM(2020)0698, par ko jau notikusi diskusija 25. novembra VAS.

COM 46. nedēļas tabulā nav noteikta atbildība arī Komisijas sabiedriskās apspriešanas iniciatīvai “Road circulation requirements for mobile machinery”. ĀM aicina EM, SM un ZM vienoties, kura ministrija būs atbildīgā par EK iniciatīvu.

SM izsakās, ka šajā iniciatīvā nav runas par mašīnām, kas piedalās satiksmē. Līdz šim diskusijā nav izskanējuši ZM argumenti pēc būtības. SM vērs uzmanību, ka EK grozījumi tiek paredzēti EM kompetencē esošajā Mašīnu direktīvā – uzlabot iekšējo tirgu un regulēt divu ZM kompetencē esošu mašīnu veidus (pacēlāji, traktoru piekabes). Papildus no Komisijas apraksta var secināt, ka lielākās izmaiņas skars tieši traktortehnikas drošības nosacījumus, ko paredz *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par lauksaimniecības un mežsaimniecības transportlīdzekļu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību*, kur noteiktas prasības par stūres, bremžu iekārtām, kas ir ZM kompetencē. CSDD neregistrē nevienu no šeit minētajiem mašīnu veidiem, par ko runā šī sabiedriskā apspriešana. SM interesētu ZM viedoklis.

ZM eksperti ir izskatījuši un nepiekrīt ZM atbildībai. Tehniskā specifikācija nav ZM kompetencē. ZM nosūtīs līdzatbildīgajām ministrijām sagatavotos argumentus.

EM apstiprina, ka Mašīnu direktīva ir EM kompetencē, kurā atrunātas produktu vispārējās drošības prasības, taču katra produkta specifiskās prasības tiek saskaņotas ES līmenī caur specifisko regulējumu, par kuru saskaņošanu atbildīga attiecīgi ir katra nozares ministrija. Šī sabiedriskā apspriešana ir par specifiskajām drošības prasībām konkrētiem produktiem. EM ekspertu skatījumā sabiedriskās apspriešanas tvērums ir par ceļa satiksmē iesaistītām mobilām daļām (bremzes, stūres, riteņi). EM neatsakās no līdzatbildības, ņemot vērā EM atbildību par horizontālo Mašīnu direktīvu.

Nolemj: 1) SM, EM, ZM ar ĀM līdzdalību organizēt atsevišķu sanākumi janvārī, lai vienotos par atbildīgo ministriju Komisijas sabiedriskās apspriešanas iniciatīvai “*Road circulation requirements for mobile machinery*”.

2) Apstiprināt sistēmā ESVIS-L saskaņotās COM tabulas par 44.-46. nedēļām: 44. nedēļas COM tabula (26.10.2020.-01.11.2020.) saskaņota ESVIS 20.11.2020, 45. nedēļas COM tabula (02.11.2020.-08.11.2020.) saskaņota ESVIS 27.11.2020, 46. nedēļas COM tabula (09.11.2020.-15.11.2020.) saskaņota ESVIS 04.12.2020, izņemot COM(2020)0698 (VAS protokols nr. 11; 25.11.2020.)

## 5. Dažādi

### 5.1. Stratēģiskā autonomija – iecerētais kalendārs

Ziņo: ĀM/ A. Kurme

Izsakās: EM/ L. Stauvere, ĀM/ R. Brusbārdis

Atsaucoties ĀM aicinājumam, ministrijas sniegušas savus viedokļus.

Nolemj: ĀM apkopos iesniegto informāciju un janvāra VAS informēs par papildus VAS sanākumi šī jautājuma izskatīšanai (20.01.2021. - TBC).

### 5.2. Par ceļa izdevumu atmaksu

Ziņo: ĀM/ A. Stīpniece-Pundore

Izsakās: SM/ E.Šimiņa-Neverovska, ĀM/ M. Klīve, EM/ L. Stauvere

Saskaņā ar PGS rīkojumu, ĀM lūgusi ministrijas atgriezt neizlietoto ES komandējumu ceļa izdevumiem paredzēto naudu. Joprojām spēkā vienošanās par ministriju transfertiem uz trim gadiem, kas būs jāpārskatī tikai 2022. gada sākumā, jo nākošais 2021. gads ir pēdējais, kad spēkā ir transfertu trīs gadu saskaņošana. ĀM rīcībā šobrīd nav informācijas par finansējumu izmaiņām 2021. gada ceļa izdevumiem. Pagaidām nav pamata satraukumam, ka kaut kas būs savādāk nākamajā gadā, ĀM informēs ministrijas, kad būs jaunāka informācija.

SM iezīmē bažas, ka neskaidrā situācija sarežģī budžeta plānošanu nākamā gada komandējuma plāna sastādīšanai.

SM pasakās visiem par darbu pie BEREC līguma (tiks skatīts MK 17.12. darba kārtībā).

EM jautā par aktualizēto Padomes darba grupu reformēšanu PT PRES laikā. ĀM izsūtīs ministrijām papildus informāciju ar lūgumu sniegt komentārus. Sarkanās līnijas jāiezīmē PT PRES līdz svētkiem, diskusija turpināsies janvārī.

Nolemj: Pieņemt zināšanai ĀM un SM sniegto informāciju.

### **5.3. Nākamā VAS 13. janvārī plkst. 15.00**

VAS protokols saskaņots elektroniski ESVIS-L sistēmā 2020. gada 22. decembrī.

Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

A. Kurme

Protokolēja: G. Ērgle-Lāce

Ārlietu ministrijas Vispārējo un institucionālo  
jautājumu nodaļas trešā sekretāre, tel. 67015966